

Diskusia – Sloboda prejavu a propaganda

Diskutér oboznámil žiakov s témou diskusie, položil otázku čo si predstavujú pod pojmom „Sloboda prejavu“.

Študenti sa takmer všetci zhodli, že je to právo každého človeka slobodne vyjadriť svoj názor bez perzekúcií. Niektorí študenti dodali, že aj vyjadrenie názoru by malo byť v určitých hraniciach (slušnosť, neútočnosť...).

Sloboda prejavu a jej limity

Jan Chlebničan

Velka skoda ze nebola zasita tvoja mama. O jednu prizivnicku by bolo menej. A ty cmunda zadymena si uz zasita? 🤔

- Deklarácia práv človeka a občana (1789): *Každý občan môže preto **slobodne** hovoriť, písať, tlačiť, tým nie je dotknutá jeho zodpovednosť za **zneužitie** tejto slobody v prípadoch stanovených zákonom.*
- Ústava Slovenskej republiky, III. oddiel (Politické práva), čl. 26: *Sloboda prejavu a právo na informácie sú **zaručené**. Každý má právo slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Slobodu prejavu (...) možno **obmedziť** zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných...*
- inkompatibilita práva na slobodu prejavu a práva na ochranu osobnosti, resp. iných ľudských práv (napr. slobody náboženského vyznania, rovnosti a pod.).

Po tejto definícii bola diskutérom položená otázka:

1. Súhlasíte s tým, aby sa kdekoľvek, ktokoľvek a o čomkoľvek mohol slobodne vyjadrovať?

Diskusia študentov:

- Nie
- Nie, ak osoba neriskuje absolútne nič pri vyslovení svojho názoru, pravdepodobne je názor nespoľahlivý, zmanipulovaný alebo skompromitovaný. Právo by mali mať iba ľudia schopní a ochotní niesť následky.
- Áno, nie však extrémisticky.
- Čiastočne áno – ide o zodpovednosť, musí byť niečo, čo vyjadrujúci môže riskovať, mať nejaký postih. Prejavy by nemali byť anonymné, aby sa vyjadrujúci zamyslel nad tým čo píše.

- Možnosť akokoľvek a kdekoľvek o čomkoľvek sa vyjadriť je základným ľudským právom v demokratickej spoločnosti. Pri všetkých vyjadreniach ale musíme dbať na základné pravidlo: „Moja sloboda končí tam, kde začíname obmedzovať slobodu iného“. Za isté obmedzenie slobody iného človeka možno považovať aj nenávistné výroky a osočovanie iného človeka, etnika, menšiny... Súhlasím s možnosťou vyjadriť sa, ale zároveň apelovať na slušnosť a premyslenie si slov, ktorými svoj názor vyjadrujem.

Na základe toho čo študenti diskutovali položil diskutér ďalšiu otázku:

2. Aký máte názor na reguláciu obsahu administrátorom pri uverejňovaní príspevkov na internete? (zmazanie príspevku, zablokovanie používateľa...). Pokladáte to za porušovanie slobody prejavu?

Diskusia študentov:

- Pokiaľ ide o pohoršovanie, mali by sa príspevky mazať, prípadne obmedziť.
- Ak to čo niekto píše alebo hovorí je blud, tak je blokovanie relevantné.
- Regulácia je potrebná, ak je obsah nevhodný.
- Myslím si, že nie je správne, ak sa na sociálnych sieťach útočí na ľudskú morálku a znevažujú sa hodnoty.
- Je to porušovanie slobody prejavu – problém je, že občania našej republiky nie sú dobre informovaní, nedokážu posúdiť prijímané informácie. Ak by boli občania inteligentní a dokázali by kriticky myslieť – sloboda prejavu by mohla byť väčšia. Negramotní občania určite nemajú čo voliť.
- Regulácia je potrebná kvôli extrémnym prípadom, no je tu jasná možnosť zadných vrátok ako demokraciu nazývať demokraciou hoci neplní svoju funkciu. Je častejšie zneužitá ako využitá.
- Súhlasím s tým, aby boli isté extrémistické vyjadrenia kontrolované, blokované alebo sťahované z internetu. Je pravda, že to považujem za porušovanie slobody prejavu, ale je dôležité si uvedomiť ich nebezpečnosť a silu zmeniť názor a radikalizovať masy. Práve preto si myslím, že hoci je to obmedzovanie slobody prejavu, je bezpečnejšie tieto extrémistické výroky sťahovať z internetu.
- Ale potom to už bude obmedzovanie slobody prejavu a treba si vypočítať všetkých a dať priestor všetkým.

Na základe tejto diskusie diskutér položil ďalšiu otázku:

3. Má byť podľa vás sloboda prejavu nejako obmedzená?

- Sloboda prejavu by mala mať nejaké hranice.
- Mala by byť obmedzená, len neviem ako.
- Nemala by byť obmedzená, len nejakým spôsobom kontrolovaná.
- Áno, hlúpym ľuďom by mala byť sloboda prejavu zakázaná.
- Nemali by byť predsudky, ale iba opatrnosť – nesmieme si klamať, že Rómovia sú nevzdelaní a rozbíjajú napríklad výsledky volieb, ale nájdu sa aj takí, ktorí sú múdri a vzdelaní a tých máme rešpektovať.
- Slobodu prejavu nie je v našej spoločnosti možné a nie je ani správne ju obmedziť. Apelujem ale na blokovanie extrémistických a nebezpečných vyjadrení.

Diskutér položil ďalšiu otázku:

4. Je dôležité sa zamýšľať nad možnosťou regulácie obsahu na internete?

- Určite áno.
- Áno, najmä aby sa neradikalizovala mládež.
- Určite áno, ide o bezpečnosť budúcich generácií. Nebezpečenstvo je stále vyššie.
- Áno, ale taktiež treba, aby každý človek vedel separovať informácie. A to ľudia nevedia.
- Áno, hlavne v dnešnom svete presýtenom informáciami a často veľmi klamnými.
- Podľa toho čo chceme dosiahnuť. Ak to má byť manipulácia, nesloboda a vnucovanie názorov, tak určite áno. V takomto prípade je regulácia veľmi účinným prostriedkom. Ak to má byť sloboda, tak regulácia nie je prospešná. Oveľa potrebnjšie je vyučovanie praktických zručností a zákaz vplyvu nevzdelaných ľudí.

Diskutér položil ďalšiu otázku:

5. Aké by podľa vás mali byť pravidlá, prípadne obmedzenia pri slobode prejavu.

- Neviem.
- Držať sa noriem a neporušovať pravidlá. Otázka akých a aké: ktoré niekto vymyslí.
- Pravidlo: Hovorte si čo chcete, no neublížujte.
- Zákaz rasistických poznámok.
- Blokovanie a zamedzovanie šírenia extrémistických (antisemitských, fašistických, rasistických, ...) vyjadrení na internete. Po odhalení korupcie, by mala byť obmedzená činnosť skorumpovaných žurnalistov a ich články by mali byť spätne prešetrené.

- Spätné prešetrenie nič nerieši, lebo čo už raz ľudia počuli alebo si prečítali, berú za bernú mincu a aj keď je to klamstvo, tak to pre nich nie je veľmi podstatné.
- Problém sú ľahko ovplyvnitelní ľudia, preto by bolo ideálne mazať všetky príspevky na sieťach, ktoré podnecujú ľudí k zlému.
- Vyjadrovateľ nesmie byť anonymný a potom mu nebude úplne jedno čo píše. Zodpovednosť právna za následky svojich vyjadrení.

Záver diskusie:

Študenti odišli s rôznymi podnetmi na rozmýšľanie a niektorí si možno vytvorili aj lepší obraz o danej téme.